

GYAKORLATI ZÁRÓVIZSGA TÉTELEK
Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki BSc szak

Gazdaságfejlesztési Bizottság

1, A termőföld pénzbeli értékelése

Számolja ki a földjáraadékokat, a föld értékét és a földtulajdonos összes jövedelmét a következő adatok alapján:

Adott területen a növénytermesztés többéves, átlagos termelési értéke 220 000 Ft/ha, termelési költsége 180 000 Ft/ha, a termelésben felhasznált befektetett eszközök nettó mértéke 80 000 Ft/ha, a forgóeszközök értéke pedig 120 000 Ft/ha. Számításaiban végig 5%-os kamattényezővel számoljon.

Mekkora áron adná el ezt a földet?

Számolja ki a bérleti díjat, ha a föld minősége 20 Ak/ha, a díjtétel 30 kg/Ak, a búza ára pedig ebben az évben legyen 40 000 Ft/t.

2. Egy növénytermesztési termék utókalkulációja

Állítsa fel a búzatermesztés utókalkulációjának sémáját a megadott adatok alapján, és számítsa ki a búzatermesztés előállítási és teljes költségét, valamint a közvetlen és teljes önköltségét!

	Ft/ha
Mútrágya	34 000
Egyéb anyag, energia	3 000
Traktorköltség	40 000
Öntözési költség	-
Egyéb segédüzemi költség	5 000
Kamatköltségek	1 000
Közvetlen bérköltség és járulékai	2 000
Melléktermék értéke	10 000
Gazdasági általános költség	8 000
Vetőmag	25 000
Főágazati általános költség	5 000
Biztosítási díjak	1 000
Tehergépkocsi költség	10 000
Idegen szolgáltatás	-
Káresemény miatt elszámolt összeg	2 000
Bérleti díjak	10 000
Növényvédőszer	18 000
Kombájn költség	25 000
Szárítási költség	5 000

Termésátlag: 5 t/ha

Megoldás:

3. Ágazati ökonómiai mutatók számítása (Fedezetszámítások, fedezeti pont)

Számítsa ki és értelmezze az ágazati árbevételt, fedezeti hozzájárulást, az ágazati eredményt (nettó jövedelmet) az önköltséget, a fedezeti mennyiséget, a fedezeti árbevételt, a fedezeti hányadot, a ráfordítások együttes hatékonyságát, a költségarányos jövedelmet és a határár értékét a következő adatok alapján:

Éves termelés (H): 10 t
Ár (ÁFA nélkül): 250 Ft/kg
Éves változó költség: 1 400 eFt
Éves állandó költség: 600 eFt

Megoldás:

4. A fedezeti hozzájárulás használata vállalkozói döntésekben

Egy többágazatú vállalkozásban döntsön egy ágazat ötféle ÁKFN struktúrája alapján, hogy mely esetekben termel, és mikor szüntetné meg az ágazatot a vállalati jövedelem figyelembevételével. (veszteségminimalizáló termelés, üzembezárási pont meghatározása)

Sorolja fel, hogy milyen területeken használható a FH és az ÁKFN struktúra döntésmegalapozásra?

*ÁB	1000	1000	1000	1000	1000
*TK _v	-600	-700	-800	-1000	-1100
*FH	400	300	200	0	-100
**TK _Á	-300	-300	-300	-300	-300
**Jövedelem	100	0	-100	-300	-400

* ágazati szintű; ** vállalati szintű

Megoldás:

5, Üzleti terv összeállítása

Indítsa el egy vállalkozás üzleti tervének alapvető számításait.

1, Határozza meg a vállalkozó adózott elvart-, adózás előtti elvart jövedelmének és a tervezett üzleti tevékenység eredményének az összegét, a következő feltételezett adatok alapján:

• A befektetett tőke után elvart éves jövedelem	3,0 millió Ft
• A befektetett munka után elvart éves jövedelem	3,6 millió Ft
• A kockázat után elvart éves jövedelem	1,0 millió Ft
• Vállalkozásfejlesztésre szánt éves összeg	1,0 millió Ft
• Hitel tőketörlesztésre szánt összeg, az első évben (20 M Ft 5 évre)	4,0 millió Ft
• Adózott elvart jövedelemigény	.....
• 10%-os jövedelemadó	.....
• Adózás előtti elvart jövedelemigény	.....
• 20 millió felvett hitel első évi 20%-os kamatterhe	4,0 millió Ft
• Üzleti tevékenység eredménye	.....

2, Az üzleti tevékenység eredményéből számolja ki az eléréséhez szükséges árbevétel nagyságát, ha a profithányad (jövedelem hányad) 20%-os. Az elvart eredményt biztosító fedezeti mennyiség és fedezeti árbevétel kiszámításának milyen más lehetőségét ismeri? Milyen lépéssel folytatná a tervezést?

3, Ismertesse az üzleti terv legfontosabb fejezeteit egy-egy mondattal, és részletezze a pénzügyi terv tartalmát.

6. Az alábbi adatok alapján állítsa össze egy gazdálkodó számviteli mérlegét!

1. Előző évek felhalmozott nyeresége:	3.700eFt
2. Jegyzett tőke:	20.000eFt
3. Szellemi termékek:	2.600eFt
4. Ingatlanok:	6.000eFt
5. Pénztári pénzkészlet:	1.200eFt
6. Forgatási célú értékpapírok:	900eFt
7. Befektetési célú értékpapírok:	4.200eFt
8. Hosszú lejáratú hitel:	12.000eFt
9. Késztermékek:	1.400eFt
10. Tartozás a szállítók felé:	800eFt
11. Bankszámla:	2.900eFt
12. Egyéb céltartalékok:	400eFt
13. Követelések a vevőkkel szemben:	600eFt
14. Munkabértartozás:	1.000eFt
15. Árukészlet:	1.100eFt
16. Rövid lejáratú kötelezettségek az adóhatóság felé:	700eFt
17. Váltókövetelések:	500eFt
18. Gépek berendezések:	16.000eFt
19. Tenyészállatok:	2.000eFt
20. Mérleg szerinti eredmény:	.....

Eszközök összesen:		Források összesen:	
A/ Befektetett eszközök		D/ Saját tőke	
I. Immateriális javak		I. Jegyzett tőke	
II. Tárgyi eszközök		II. Jegyzett de be nem fiz. tőke	
III. Befektetett pénzügyi eszk.		III. Tőketartalék	
B/ Forgó eszközök		IV. Eredménytartalék	
I. Készletek		V. Lékötött tartalék	
II. Követelések		VI. Értékelési tartalék	
III. Értékpapírok		VII. Mérleg szerinti eredmény	
IV. Pénzeszközök		E/ Céltartalék	
C/ Aktív időbeli elhat.		F/ Kötelezettségek	
		I. Hátrasorolt kötelezettségek	
		II. Hosszú lej. kötelezettségek	
		III. Rövid lejáratú kötelezettségek	
		G/ Passzív időbeli elhatárolások	

7. Az alábbi adatok alapján állapítsa meg az üzemi (üzleti) tevékenység eredményét A változat szerint, összköltség eljárással!

1. Termelési költségek:	
- Anyagköltség	10.000eFt
- Igénybe vett szolgáltatások értéke	3.000eFt
- Egyéb szolgáltatások értéke	4.000eFt
- Eladott áruk beszerzési értéke	500eFt
- Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	2.500eFt
- Bérköltség	8.000eFt
- Személyi jellegű egyéb kifizetések	2.000eFt
- Társadalombiztosítási járulék	3.500eFt
- Értékcsökkenési leírás	5.700eFt
2. Saját termelésű készletek adatai:	
- Nyitó állomány	3.200eFt
- Záró állomány	6.100eFt
3. Késztermék értékesítés bevétele ÁFÁ-val:	46.000eFt
4. ÁFA-kulcs:	25%
5. Export árbevétele:	60 000 USD
6. USD árfolyam:	235 Ft/USD
7. Pénzügyi műveletek bevételei:	4.350eFt
8. Pénzügyi műveletek ráfordításai:	3.400eFt
9. Rendkívüli bevételek:	5.950eFt
10. Rendkívüli ráfordítások:	2.000eFt
11. Káresemény bevétele:	2.000eFt
12. Jóváhagyott osztalék:	4.900eFt
13. Céltartalék képzése:	2.000eFt

Összköltség eljárás	
I. Értékesítés nettó árbevétele	
II. Aktivált saját teljesítmények értéke	
III. Egyéb bevételek	
IV. Anyagjellegű ráfordítások	
V. Személyi jellegű ráfordítások	
VI. Értékcsökkenési leírás	
VII. Egyéb ráfordítások	
A) Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	

9. GYAKORLATI FELADAT AZ ESA-TERÜLETEK (KÖRNYEZETILEG ÉRZÉKENY TERÜLETEK) KÖRÉBŐL:

1./ Határozza meg a táblázat alapján a Termelési érték (TÉ) (Ft ha⁻¹) Fedezeti hozzájárulás (FH) (Ft ha⁻¹) Nettó jövedelem (NJ) (Ft ha⁻¹) értékeit!

2./ Mutassa ki, mekkora támogatási összeg felvételére van szükség a jövedelemvesztés kompenzálására!

Triticale termesztés költség-jövedelem részletezése (1 ha-ra vetítve)

	Hagyományos termesztés	ÉTT szerinti termesztés (Ft ha ⁻¹)
Anyagköltség: (Ft ha ⁻¹)		
Vetőmagköltség (Ft ha ⁻¹)	12000	12000
Műtrágya költség (Ft ha ⁻¹)	20000	-
Növényvédő szer költség (Ft ha ⁻¹)	15000	-
Munkabér + járulékai (Ft ha ⁻¹)	4000	4000
Segédüzemági költség össz. (Ft ha ⁻¹)		
Traktor költség (Ft ha ⁻¹)	27000	18000
Tehergép költség (Ft ha ⁻¹)	1000	600
Kombájn költség (Ft ha ⁻¹)	21000	21000
Bálázási költség (Ft ha ⁻¹)	6200	3100
Egyéb költség: (bérleti díj) (Ft ha ⁻¹)	8000	8000
Közvetlen költségek össz. (Ft ha ⁻¹)		
Általános költség: (Ft ha ⁻¹)	6000	6000
Teljes költség (Ft ha ⁻¹)		
Triticale hozam (t ha ⁻¹):	4	2,2
Triticale értékesítési ár (Ft t ⁻¹):	33000	33000
Termelési érték (TE) (Ft ha ⁻¹)		
Fedezeti hozzájárulás (FH) (Ft ha ⁻¹)		
Nettó jövedelem (NJ) (Ft ha ⁻¹)		
TÉ = Hozam* Értékesítési ár, FH = TÉ - Összes közvetlen költség, NJ = FH - Általános költség		
Hagyományos termesztés-technológia Nettó jövedelme (Ft ha ⁻¹)	ÉTT szerinti termesztés-technológia Nettó jövedelme (Ft ha ⁻¹)	Kompenzációs igény (Ft ⁻¹ ha)

10. OLDJA MEG A MELLÉKELT ÖKOLÓGIAI GAZDÁLKODÁS TÁRGYKÖRÉBE TARTOZÓ FELADATOT!

Az agrár-környezetgazdálkodási rendszerekhez kötődő kifizetések, pl. az 1. pilléres EU területalapú közvetlen (SAPS), a nemzeti kiegészítő (topup) és a notifikált (az EU által engedélyezett) nemzeti támogatások, valamint a 2. pilléres kedvezőtlen adottságú térség (KAT) támogatás, ökológiai gazdálkodás támogatása, az erózió elleni védelem támogatása stb. kombinálhatók, azaz összeadódnak, inflációval korrigálhatók, így végül egy kedvező összeg jöhet össze a gazdálkodónak.

Feladat:

Ha egy gazda rozst termel 30 ha-on ökológiai gazdálkodásban, vállal vízerózió elleni védekezést, de nem teljesíti csak a területe 50 %-án, és a területe kedvezőtlen termőhelyi adottságú, mennyi támogatásra számíthat, 4%-os inflációs ráta figyelembevételével, összességében?

- **közvetlen (SAPS) alaptámogatás: 43 eFt ha⁻¹,**
- **nemzeti kiegészítő (top-up) közvetlen támogatást a pénzügyi válságra tekintettel nem kap,**
- **ÚMVP AKG keretében:**
  - **ökológiai szfi. növénytermesztés átállt tám.: 161 € ha⁻¹, (273Ft/€)**
  - **vízerózió elleni védelem tám.: 211 € ha⁻¹,(273Ft /€)**
  - **kedvezőtlen termőhelyi adottság miatti tám.: 85,9€ ha⁻¹, (273Ft/€)**

Támogatás összege: ..... eFt

11. HATÁROZZA MEG A NCF ÉS NPV ÉRTÉKEKET, HOZZON BERUHÁZÁSI DÖNTÉST!

(Ft ha⁻¹)

Évek	CI-értékek	CO-értékek	NCF értékek
2002	23		17
2003	6		-2
2004	7	7	

Határozza meg a NCF NPV értékét, ha

$k = 10\%$

$C_0 = 10$ millió Ft.

12. TÖLTSE KI AZ ALÁBBI TESZTLAPOT!

1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

1. A hiány azt jelenti, hogy,
  - a.) az emberek többet vásárolnak, mint amennyit kellene
  - b.) az emberek nem tudnak annyit vásárolni, amennyit szeretnének a jelenlegi árak mellett,
  - c.) az árak túl magasak,
  - d.) a vevők a kritikus szint alá csökkentik az eladók készleteit.
2. A Marshall-kereszt egy
  - a.) terméket ábrázol,
  - b.) egyensúlyt ábrázol,
  - c.) piacot ábrázol,
3. A kínálati görbék jobbra emelkedőek, mert
  - a.) a kellően magas árak lényegtelené teszik az elveszett kiadásokat,
  - b.) a magasabb árak erőforrásokat vonnak el más felhasználási területekről,
  - c.) a határköltéség kisebb, mint a kereslet árrugalmassága,
  - d.) különben nem biztos, hogy találkoznának a keresleti görbékkel.
4. A keresleti függvény egy ..... ábrázolja
  - a.) termék keresletét,
  - b.) egy termék mennyiségét,
  - c.) termék keresletének és árának kapcsolatát,
  - d.) egy termék árát.
5. A modern gazdaságok piacgazdaságok, mert a gazdasági szereplők a piacon és piaci törvényszerűségekkel kapcsolódnak egymáshoz.
6. A mikroökonomia ellenséges partnerek viszonyaként elemzi a gazdaságot, mert a piacon nemcsak az eladók és a vevők, hanem az eladók egymás közötti viszonya is lényeges.
7. Egy jószág egyéni keresleti görbéje
  - a.) egy fogyasztó kereslete és jövedelme közötti összefüggés,
  - b.) a jószág egyéni kereslete és a teljes piaci kereslet közötti összefüggés
  - c.) a jószág ára és összpiaci kereslete közötti összefüggés,
  - d.) a jószág ára és egy fogyasztó kereslete közötti összefüggés.
8. A kenyér piaci keresleti görbéje
  - a.) megegyezik egy átlagos fogyasztó kenyér iránti egyéni keresleti görbéjével,
  - b.) a fogyasztók kenyér iránti egyéni keresleti görbéjének (kenyér tengelymenti) összege,
  - c.) megmutatja, hogy a piacon egy adott áron mennyi kenyeret kívánnak eladni,
  - d.) megmutatja, hogy milyen áron van egyensúlyban a kenyér iránti kereslet és kínálat.
9. Mi a legvalószínűbb közvetlen oka az arany iránti kereslet növekedésének?
  - a.) az arany árcsökkenése,
  - b.) az arany árnövekedése,
  - c.) az a feltételezés, hogy az arany ára tovább fog nőni,
  - d.) az arany növekvő kínálata.
10. Adam Smith megállapította, hogy a só "ősi és nagyon általános tárgya az adóztatásnak".
  - a.) nem engedelmeskedik a kereslet törvényének,
  - b.) egységnyi árrugalmasságú,
  - c.) nagyon rugalmas,
  - d.) nagyon rugalmatlan.
11. A csökkenő határhaszon elve a növekmény csökkenésére vonatkozik, mert a teljes haszon állandóan nő.
12. A kereslet árrugalmassága negatív, mert egy jószág árának csökkenésekor a jószág iránti kereslet nő.
13. Mivel $TC = FC + VC$, ezért $AC = AFC + AVC$.
14. A határköltéség a teljes költség és a fix költség különbsége.
15. A vállalat mindenkor egyetlen célja a profitszerzés, illetve maximalizálás, mert esetleges más célokat csak akkor érhet el, ha maximális a profitja.
16. A monopólium termékének piacán egyszerre befolyásolhatja az árat és az eladott mennyiséget.
17. A tökéletesen versenyző vállalat átlagbevétele a piaci ár, mert rövid távon egy tökéletesen versenyző vállalat az átlagköltségnél kisebb ár mellett is termel.
18. A részvény névértéke alapján fizetik az osztalékot.
19. A részvény határidő nélküli értékpapír, mert a vállalat annyit ér, mint a részvények piaci értéke.
20. Egy externália létezése egyértelműen káros a gazdaság számára, mert minden externália pótlólagos költségekkel jár.

13. MUTASSA BE A BEFEKTETÉSEK DÖNTÉSELŐKÉSZÍTŐ MUTATÓIT, TÉRJEN KI A STATIKUS ÉS DINAMIKUS MUTATÓK ALKALMAZÁSÁRA!

14. Regionális egyenlőtlenségek kimutatás

1. Határozza meg a konvergenciaregiókat Magyarországon az alábbi adatsor alapján!

GEO	GDP/fő vásárlóerő- paritáson
EU27	25 000
HU10 - Közép-Magyarország	26 300
HU21 - Közép-Dunántúl	14 500
HU22 - Nyugat-Dunántúl	15 600
HU23 - Dél-Dunántúl	11 000
HU31 - Észak-Magyarország	10 000
HU32 - Észak-Alföld	10 100
HU33 - Dél-Alföld	10 800

2. Számolja ki a Robin Hood indexet és modellezze a szigma konvergenciát az alábbi adatsor alapján!

Jelmagyarázat: GDP95: a GDP értéke millió euróban kifejezve 1995-ben,
POP95: a népesség száma 1995-ben, ezer főben kifejezve.
A 00, 05, 09 számok a 2000, 2005, 2009 éveket jelentik.

GEO/TIME	GDP95	POP95	GDP00	POP00	GDP05	POP05	GDP09	POP09
CZ01 - Praha	22 909	1 214	31 303	1 186	43 976	1 170	51 234	1 233
CZ02 - Střední Čechy	11 005	1 108	14 404	1 111	18 634	1 144	21 427	1 230
CZ03 - Jihozápad	12 714	1 183	14 832	1 177	19 396	1 175	20 138	1 205
CZ04 - Severozápad	12 248	1 130	12 838	1 131	16 279	1 126	17 958	1 144
CZ05 - Severovýchod	15 361	1 493	18 226	1 489	22 198	1 480	23 645	1 507
CZ06 - Jihovýchod	17 140	1 665	20 030	1 658	25 763	1 640	29 175	1 662
CZ07 - Střední Morava	11 886	1 252	13 665	1 240	17 027	1 225	19 129	1 233
CZ08 - Moravskoslezsko	12 788	1 285	13 523	1 281	18 929	1 257	19 849	1 250

15. Tétel: A regionális versenyképesség vizsgálata többváltozós regresszióelemzéssel, megadott példa alapján.